

2279 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ve 7226 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun İcra Takiplerinin Durdurulması Yönündeki Düzenlemelerinin Mevcut Maaş Hacizleri Üzerindeki Etkisi Hakkında Değerlendirme

Bilindiği üzere 22/03/2020 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan 2279 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 22/03/2020 tarihinden 30/04/2020 tarihine kadar nafaka alacaklarına ilişkin icra takipleri hariç olmak üzere yurt genelinde yürütülmekte olan tüm icra ve iflas takiplerinin durdurulmasına karar verilmiştir. Yine 26/03/2020 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan 7226 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Geçici 1/1-b düzenlemesi ile 26/03/2020 tarihinden 30/04/2020 tarihine kadar nafaka alacaklarına ilişkin icra takipleri hariç olmak üzere tüm icra ve iflas takipleri durdurulmuştur.

Düzenlemelerin yürürlük tarihinden önce maaşına haciz konulan işçinin düzenlemeden sonra maaşından kesinti yapılmaya devam edilip edilmeyeceği konusunda uygulamada tartışmalara yol açmıştır. Bir görüşe göre 2279 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararında “taraf ve takip işlemleri yapılmamasına” ifadesine yer verildiğinden ve maaş haczi kesintisi taraf veya takip işlemi olmadığından kesintiler devam etmelidir. Yine 7226 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Geçici 1/3-b düzenlemesinde yer alan Durma süresi içinde “rızaen yapılan ödemeler kabul edilir” ifadesi ile bu görüşün desteklendiği belirtilmektedir (H.Pekcanitez/T.Canbolat/M.Yavaş). Aksi yöndeki görüşe göre ise takipler ve takip işlemleri tamamen durduğu için, muhafaza tedbiri olan maaş kesintisi ve haciz ihbarnamelerinin gereği de yerine getirilmemelidir. Düzenlemelerin öncelikle borçluları koruyucu, ancak sosyal bir hüküm olduğu da düşünüldüğünde haciz ihbarnameleri, maaş kesintileri vs. uygulamalar amaca aykırı olacaktır. Ayrıca hukuken haczedilmiş bir malı muhafaza altına alamazken, başlamış kesintiyi devam ettirmek çelişkili bir sonuç doğuracaktır (O.Atalay/M.Özekes).

Kanaatimizce 2. görüş yerinde ve isabetlidir. Zira maaş haczi niteliği ve infazı yönünden genel hacizden farklılık göstermektedir. Haciz işleminden farklı olarak maaştan yapılan kesintiler muhafaza işlemi niteliğindedir. Maaş haczinin infazı işlemi doğrudan icra memuru tarafından değil icra dairesinin bu yöndeki yazısını tebliğ alan işveren tarafından yerine getirilmektedir. **Durdurulmasına karar verilen bir takipte haciz işlemi yapılmayacağı gibi haczin tamamlayıcısı olan muhafaza işlemi de uygulanmamalıdır.** Bu nedenle takip durduğu süre boyunca maaş üzerindeki haciz baki kalmak kaydıyla kesintilere son verilmelidir. Nitekim Yargıtay’ın konuyla ilgili vermiş olduğu kararlarda bu hususa açıkça değinilmiştir.

*Alacaklı tarafından borçlu hakkında genel haciz yoluyla yapılan ilamsız takipte, borçlu vekili icra mahkemesine başvurusunda, muris ....'un borcundan dolayı takip yapıldığını, takip sırasında müvekkilinin maaşına haciz konulduğunu, murisin terekesinin tespiti için mirasçılar tarafından açılan . Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2013/5 Esas sayılı dosyasında TMK'nun 625. maddesi uyarınca **takibin durdurulmasına karar verildiğini** belirterek maaşı üzerindeki haczin kaldırılmasını talep ettiği, mahkemece şikayetin reddine karar verildiği anlaşılmıştır. **Maaş haczi işleminden farklı olarak maaştan yapılan kesintiler muhafaza işlemi niteliğindedir. Haciz maaş üzerinde durmakla birlikte kesintiye devam edilemez. Maaş haczine ilişkin kesintilerin durdurulması gerekir. O halde mahkemece, maaş üzerindeki haciz işlemi devam***

etmekle birlikte muhafaza işlemi niteliğindeki maaş kesintilerinin durdurulmasına karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir. Yarg. 12. HD. 12.05.2015 T. 2015/2552 E. ve 2015/13378 K.

Maaş ve ücretlerin haczi ve sonuçları İİK. nun 83, 355 ve sonraki maddelerinde düzenlenmiştir. Anılan maddelerin içeriğine göre bunlarla ilgili hacizler, niteliği ve infazındaki özellik yönünden genel haciz uygulamasına göre farklılık gösterir. Gerçekten genel haciz kararı tek işlemle infaz olduğu halde, maaş ve ücret hacizleri belli süreler içinde tekrarlanır. İnfaz işlemi ise doğrudan doğruya icra memuru tarafından değil, onun adına borçlunun çalıştığı yerde bulunan ve icra dairesinin bu yoldaki tebliğini alan kanunu muhatap tarafından yerine getirilir. Bu suretle maaş ve ücretten yasanın öngördüğü kurallara göre yapılan kesintiler doğrudan icra dairesine gönderilmekte ve Dairece icra veznesine alınmaktadır. Açıklandığı üzere, **haciz kararı verilmesi ve bunun icrası için kanuni muhatabına tebliği, ücretlerden kesinti yapılması, kesilen paranın icra veznesine alınması birbirine bağlı ve fakat ayrı nitelikli işlemlerdir. Maaştan kesinti yapılması bir icra işlemi olmaktan ziyade (bir muhafaza işlemi) olarak nitelendirilmelidir.** İİK. nun 40 maddesi (bir ilamın nakzı icra muamelesini olduğu yerde durdurur) hükmünü taşıdığına göre, maaş ve ücret haczine sebep olan karar Yargıtay'ca bozulduğu takdirde **haciz kaldırılmamalı ancak, bir muhafaza işlemi olan maaş ve ücret kesilmesi durdurulmalıdır.** O halde, Mercice şikayetin bu bölümünün yukarıdaki ilkelere göre sonuçlandırılması gerekirken, **kesintiye devam edilerek paranın vezne de biriktirilmesine ve alacaklıya ödenmemesine karar verilmesi isabetsizdir.** (Yarg. 12. HD. 25.03.2002 T. 2002/4914 E. ve 2002/6070 K.)

Mahkemece, dayanak ilamın tümünden bozulmadığı, alacaklının her durumda alacağıın bulunduğu, takip durdurulduğundan dosyaya gelen para alacaklıya ödenmeyeceğinden borçlunun mağduriyetinin olmayacağı gerekçesiyle şikayetin reddine karar verilmesi üzerine, hüküm, borçlu vekili tarafından temyiz edilmiştir. Somut olayda, dayanak ilamın Yargıtay 15. Hukuk Dairesi'nin 6.2.2012 tarihli kararıyla bozulduğu, bozma kapsamına göre kesinleşen bir alacak kaleminin bulunmadığı. Mahkemece yeniden verilen ve kesinleşen bir kararın da olmadığı, bu durumda İ.İ.K.nun 40/1 fıkrası uyarınca **takip duracağından, borçlunun maaşından haciz sebebiyle kesintilere devam edilmesinin takibin devamı mahiyetinde olduğu, haciz baki kalmak koşuluyla maaş kesintilerinin de durdurulmasına karar verilmesi gerekirken,** İcra Müdürlüğü'nce 27.6.2012 ve 2.7.2012 tarihli kararlarla istemin reddine karar verilmesi isabetsizdir. Mahkemece açıklanan gerekçelerle şikayetin kabulüne ve bahse konu Müdürlük kararlarının (27.6.2012 tarihli kararda talebin reddine dair kısmın) kaldırılarak, **haciz baki kalmak koşuluyla borçlunun maaşından yapılan kesintilerin de durdurulması yönünde İcra Müdürlüğü'ne talimat vermek gerekirken** yazılı gerekçelerle şikayetin reddine karar verilmesi doğru olmamıştır. (Yarg. 8. HD. 25.06.2013 T. 2013/5974E. ve 2013/9986 K.)

7226 Sayılı Kanunda yer verilen "rızaen yapılan ödemeler kabul edilir" ifadesindeki rızaen yapılan ödemeden ise işverence yapılan maaş kesintisi değil borçlu veya 3.kişilerin mal ve hakları üzerindeki hacizleri kaldırmak veya sürenin sonunda haciz tehdidiyle karşılaşmamak için icra dosyasına yapacağı ödemeyi anlamak gerektiği düşüncesindeyiz. Zira işverence yapılan ödeme rızaen yapılan bir ödeme değil maaş haczine bağlı olarak uygulanan muhafazanın sonucu yapılan zorunlu bir ödemedir.

2279 Sayılı Karar ve 7226 Sayılı Kanun ile yapılan düzenlemeler doğrultusunda (nafaka takipleri hariç) icra takipleri durduğu için duran bir takipte haciz ve muhafaza işlemi yapılamayacağından işverenlerce muhafaza işlemi olan maaş kesintilerinin de bu süreçte durdurulması gerekmektedir. Aksi düşünce Cumhurbaşkanı Kararı, Kanunun lafzına ile ruhuna ve takibin durması halinde maaş haczi kesintilerinin akıbetine ilişkin verilmiş Yargıtay kararlarına aykırı olacaktır. **27/03/2020**

Av. Ümit KİLİTCİ